

Kolossierbrevet

Hvordan kan man bli mer åndelig?

Når ble brevet skrevet?

- ❖ Felles med Filemon:

- ❖ Han hilser fra de samme folkene: Aristarkos, Markus, Epafra, Lukas og Demas (Kol 4:10-14).

- ❖ Filemon er adressert til bl.a. Arkippos (Flm 2), og han får en spesiell hilsen i Kol 4:17.

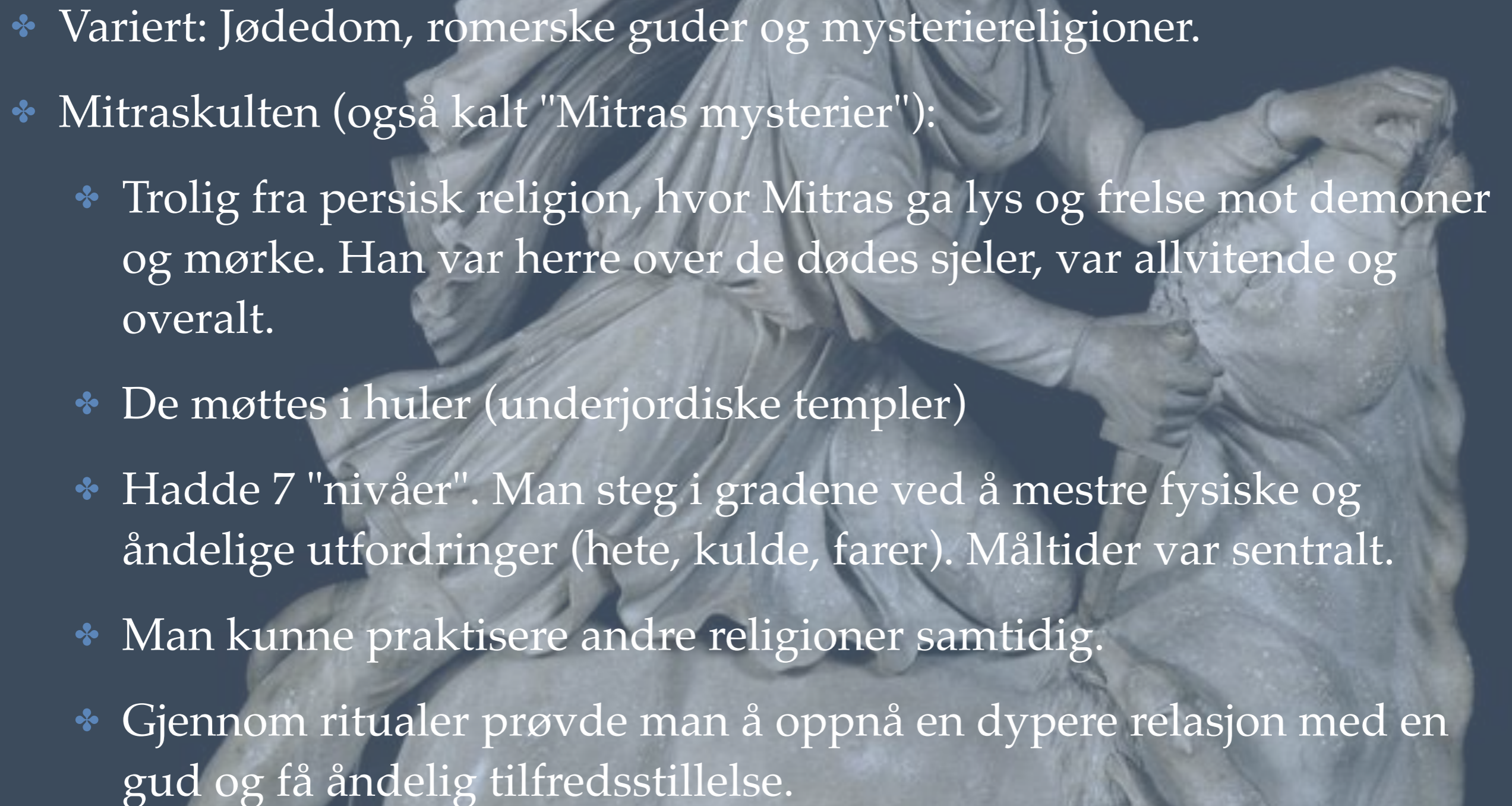
- ❖ Tykikos kommer sammen med Onesimus til Kolossai med et brev til menigheten (Kol 4:7-9), et personlig brev til Filemon.

- ❖ Tradisjonelt Roma 60-62 e. Kr.

Historisk bakgrunn

- ❖ Variert: Jødedom, romerske guder og mysteriereligioner.
  - ❖ Mitraskulten (også kalt "Mitrasmysterier"):
    - ❖ Trolig fra persisk religion, hvor Mitrasmittet ga lys og frelse mot demoner og mørke. Han var herre over de døde sjeler, var allvitende og overalt.
    - ❖ De møttes i huler (underjordiske templer)
    - ❖ Hadde 7 "nivåer". Man steg i gradene ved å mestre fysiske og åndelige utfordringer (hete, kulde, farer). Måltider var sentralt.
    - ❖ Man kunne praktisere andre religioner samtidig.
    - ❖ Gjennom ritualer prøvde man å oppnå en dypere relasjon med en gud og få åndelig tilfredsstillelse.
-

“Den kolossiske vranglære”

- ❖ De holdt på å bli lurt av visdomslære og tomt bedrag (2:4, 2:8).
- ❖ Han argumenterer mot engletilbedelse (2:18), grunnkreftene i verden (2:8, 20) og askese (2:18, 21, 23).
- ❖ Loviskhet, omskjæring, matregler, sabbat, nymånefeiringer (2:11, 14, 16, 20-22) —> En sterk jødisk innflytelse? Eller askese?
- ❖ Uttrykk som ‘fylde’ og ‘kunnskap’ og ‘grunnkreftene’ = greske tanker. En slags jødisk mystikk som hadde tatt opp noe gresk religiøs filosofi?
- ❖ “Menneskelige tanker” (2:18, 22)
- ❖ En blanding av kristen tro, filosofi, mysteriekulter og jødisk mystikk?

Hovedtema:

Jesus er nok. Han er over alt og alle. Det er kun i ham de finner "Guds fylde".

Jesus
er nok!

1:1-14

Intro og takkebønn

1:15-23

Jesus som universets sentrum

1:24 - 2:5

Paulus' lidelse og tjeneste

2:6-23

Hvordan leve ut troen og motstå presset

3:1 - 4:1

Det gamle og det nye mennesket

4:2-18

Avslutning

Takkebønnen (1:3-14) —> temaer

- ❖ tro (v. 4) —> 2:5, 2:7, 2:12
- ❖ kjærlighet (v. 4) —> 1:8, 1:13, 2:2 og 3:14.
- ❖ håp (v. 5) —> 1:23 og 1:27
- ❖ kunnskap (v. 6, 9-10) —> 2:2-3, 3:10
- ❖ visdom (v. 9) —> 1:28, 2:3, 2:8, 2:23, 3:16, 4:5
- ❖ takknemlighet (v. 12) —> 2:7, 3:15-17, 4:2

Handler om kunnskap om (eller å kjenne) Gud, hans vilje og evangeliet.

Sann visdom finnes bare i Jesus, så pass dere for annen "visdomslære".

Vær takknemlige for det Gud har gjort!

Rett teologi —> rett livsstil (1:9-10)

- ❖ Kunnskap om Guds vilje & Åndens visdom og innsikt fører til:
  1. Et liv som er Herren verdig
  2. Et liv helt og fullt til glede for ham
  3. Bærer frukt i all god gjerning
  4. Vokser i kjennskap til Gud
- ❖ Målet er ikke kunnskapen osv i seg selv, men hva dette fører til: Et liv etter Guds vilje.
- ❖ Med andre ord: Det å leve et gudfryktig liv er å ha den rette form for kunnskap, visdom og innsikt.
- ❖ De trodde kanskje det var mer kunnskap og visdom å hente andre steder. Paulus fokuserer derfor på hva disse tingene bør lede til, og snakker om den sanne kunnskap og visdom som finnes i Jesus.

Jesus er universets sentrum (1:15-20)

Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte. For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, troner og herskere, makter og åndskrefter – alt er skapt ved ham og til ham. Han er før alt, og i ham blir alt holdt sammen. Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte fra de døde, så han i ett og alt kan være den fremste. For i ham ville Gud la hele sin fylde ta bolig, og ved ham ville Gud forsones alt med seg selv....

“Den førstefødte”? (1:15)

- ❖ Et uttrykk for “den fremste”.
- ❖ F.eks. Sal 89:28 - *“Jeg vil gjøre ham [David] til den førstefødte.”*
- ❖ Jesus er den fremste “for i ham er alt blitt skapt”.

1:16

- ❖ Hele universet er skapt i Jesus, også jordiske og overjordiske makter. De trenger ikke frykte noen åndelig makt.
- ❖ Alt er skapt “i ham”, “ved ham” og “til ham”.
- ❖ *Jeg er HERREN, som har skapt alt, alene har jeg spent ut himmelen, uten hjelp har jeg bredd jorden ut. (Jes 44:24)*
- ❖ Jesus er helt klart på “skapersiden” av ting, og ikke en skapning. Dermed kan han kalles Gud.

1:17-18

- ❖ *han er før alt*: preeksistent
- ❖ *i ham blir alt holdt sammen*: Han holder verden i gang
- ❖ *hodet for kirken*: Litt av en kontekst vi settes i her...
- ❖ *han er opphavet*: Samme ord som 'begynnelsen' i 1 Mos 1:1, Joh 1:1 og 1 Joh 1:1. Jesus er selve begynnelsen. Han skapte og satte i gang universet.
- ❖ *den førstefødte fra de døde*: Han var den første til å overvinne døden på den måten han gjorde.

1:19-20

- ❖ Jesus er fremst i alt fordi Gud lot hele sin fylde ta bolig i ham.
- ❖ Hele Gud fylte mennesket Jesus. Alt hva Gud er, finnes i Jesus.
- ❖ Guds frelsesplan er å forsonne alt med seg selv i Jesus.
- ❖ *Jeg så, og se! - Herrens herlighet fylte Herrens hus. Da kastet jeg meg ned med ansiktet mot jorden. (Esek. 44:4)*

We look at this Son and see the God who cannot be seen. We look at this Son and see God's original purpose in everything created. For everything, absolutely everything, above and below, visible and invisible, rank after rank after rank of angels — everything got started in him and finds its purpose in him. He was there before any of it came into existence and holds it all together right up to this moment. And when it comes to the church, he organizes and holds it together, like a head does a body. He was supreme in the beginning and — leading the resurrection parade — he is supreme in the end. From beginning to end he's there, towering far above everything, everyone. So spacious is he, so roomy, that everything of God finds its proper place in him without crowding. Not only that, but all the broken and dislocated pieces of the universe — people and things, animals and atoms — get properly fixed and fit together in vibrant harmonies, all because of his death, his blood that poured down from the cross.

– The Message

“Mysteriet” (1:25-27)

- ❖ Paulus sin oppgave var å forkynne “mysteriet” - at hedningene også har del i frelsen.
- ❖ Dette var et “mysterium” fordi det var skjult inntil nå, selv om det alltid var Guds plan.
- ❖ “Kristus er blant dere” (“Kristus i dere”): De har også håp om å få del i herligheten.
- ❖ Mysteriekultene er verdiløse. Det store Mysteriet er nå åpenbart: At de også kan få del i frelsen i Jesus.

Å leve i Jesus (2:6-7)

❖ *Bud: Lev i ham*

Hovedbudet

1. *havende blitt rotfestet*

Fortid: De er allerede rotfestet i ham

2. *og værende bygd i ham*

Å leve i Jesus = være bygd på ham

3. *værende grunnfestet i troen slik dere ble lært*

Å leve i Jesus = være grunnfestet i troen

4. *værende overstrømmende med takk*

Å leve i Jesus = være takknemlig

“Grunnkraftene i verden”? (2:8)

- ❖ De fysiske “elementer”:
  - ❖ Jord, luft, ild, vann - Men man trodde at de grunnleggende elementene hadde iboende ånder (“åndelige krefter”)
  - ❖ Planetene (guder i Romerriket) - kan ha vært knyttet til Mitraskulten
- ❖ Åndelige “elementer”: parallell til “makter og åndskrefter” (v. 10, 15).
- ❖ Grunnleggende prinsipper
  - ❖ Moseloven (Gal 4:8-10, Kol 2:20?, Heb 5:12?)
  - ❖ Brukt slik av Aristoteles, Platon, Xenofon (hva man kan spise) og Filo (grammatikk)
  - ❖ Paulus kaller det “Menneskelige overleveringer”
- ❖ Poenget: Dette kommer fra verden og mennesker og ikke fra Jesus, hvor Gud bor “kroppslig” (v. 9) og hvor de allerede har fått “fylden” (forening med Gud) (v. 10).

Kristi omskjærelse (2:11-12)

- ❖ Den åndelige omskjærelsen Jesus utfører på oss når vi kommer til tro, som her forbindes med å kle av seg det gamle mennesket.
- ❖ GT: omskjærelse “av hjertet” var nødvendig
- ❖ Dåpen er et uttrykk for dette, som en parallell til omskjærelsen i den gamle pakt.

Det gamle og det nye mennesket (3:1-17)

- ❖ 3:1-3: Se på Jesus, ikke på alt det menneskelige.
- ❖ Det er mye mer naturlig for dem nå å ha blikket festet på Jesus, og ikke på alle de menneskelige reglene om jordiske ting. Slike ting er irrelevant for det kristne livet.
- ❖ 3:5-11: Konkrete eksempler på hva de ikke skal søke nå når de har lagt av seg det gamle livet.
- ❖ v. 6: Dette er faktisk ting som gjør at Guds vrede kommer = uhørt for kristne å leve slik.

Kle deg i Jesus og vær takknemlig!

(3:12-17)

- ❖ 3 grunner til at de må ikle seg "det nye" (3:12)
  1. Gud har utvalgt dem
  2. Han har gjort dem hellige
  3. Han elsker dem
    - ❖ Takknemlighet for dette bør være motivasjonen (v. 15-17).
- ❖ 3:12-17: Eneste bud: "kle dere" og "vær takknemlige". Ellers ser han ut til å unngå å komme med flere verb i imperativ.
- ❖ Det de må gjøre er *å kle på seg Jesus*. Resten er frukter / følger / beskrivelser av hva dette vil si. Men det er ikke en rekke med bud, fordi det er avhengig av Jesus og ikke av deres egen kraft.
- ❖ Det bedre alternativet til mystikk, ritualer og askese er å hengi seg totalt til Jesus og ha ham som kilden til all åndelig vekst.

Avsluttende oppfordringer (4:2-6)

---

1. Vær utholdende i bønn
2. Vær i stand til å forklare evangeliet godt
3. Gå fram med visdom
4. Bruk øyeblikkene
5. Snakk vennlig og "med salt"
6. Vit hvordan dere skal svare enhver

Tidløse sannheter

---

1. Fokuser på Jesus, universets sentrum. Ikke la deg lure av noe annet, han er alt du trenger.
2. Kle deg i Jesus og vær takknemlig!

Jesus